

Tractatus De Pensionibus Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Cap. LII. De pluribus aliis exceptionibus quæ in iudicio pensionis occurrunt,
veluti de exceptione non iuris pensionarij, nullitate pensionis reservatæ
super beneficio incompatibili, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

pensionem decursam, & non solutam Pensionarius exigit à Rectore beneficii qui consensit illius reservationi, & tunc contra illum executiue proceditur, sicut & contra successorem in beneficio pensione grauato, intimatis tamen prius Literis; sed si agatur de pensionibus præteritis contra hæredem defuncti possessoris (dum viueret) beneficii grauati, tunc proceditur via ordinaria, quia sunt pensiones præteritæ, & quoad illas cessat priuilegium alimentorum. Idemque dicendum, quando hæredes Pensionarij defuncti agunt pro pensionibus decursis in vita illius: quod intelligendum est, nisi ageretur de obligatione Camerali, cuius executio datur etiam contra hæredes illius, qui sic obligatus reperitur; Gallef. de obligat. Camer. quæst. 4. & ibi Zacch. num. 8.

19 Secundus casus est, quando agitur de compensatione adeo priuilegiata, sicut ipsa petitio pensionis; veluti si pensio debeatur in vim obligationis Cameralis præstitæ per Titularem, & debitum, quod petitur compensari, oriatur similiter ex obligatione Camere iurata, & liquida, non requirente altiore indaginem; quia inter æqualiter priuilegiata, procedendum est viâ ordinariâ, l. sed si milites, §. coequalitas, ff. de excusat. tutor. Bartol. in l. fin. num. 21. versic. aut comparat aliquis: C. de edict. Diui Adrian. Rota apud Zacch. de oblig. Camer. decis. 89. num. 5. Idem Zacch. q. 18. numero 20.

20 Tertius casus est, quando solutio pensionis in vna causam facta conuertitur in aliam, & illa propter quam solutum est, ex postfacto resoluitur, & datum indebitè compensatur in eo quod debetur, tunc sine dubio opponi potest compensatio, etiâ si agatur de causa fauorabili pensionis datæ ad alimenta: text. est in l. & post rem indicatam, §. 1.

21 & ibi Bartol. & alij, ff. de transact. §. vbi dicitur, quod si transactio facta fuerit super alimentis alicui in vltima voluntate relictis absque decreto Prætoris, & alimenta vigore illius transactionis præstita fuerint, illud quod solutum fuit debet compensari cum alimentis in futurum præstandis.

22 quamvis transactio non sit legitime facta: §. &

ideo si Titularis pensionem plus debito per aliquot annos exsoluerit, non solum habet repetitionem per conditionem indebiti, vt decidit Rota post tract. Zacchia de oblig. Camer. decis. 15. num. 1. quia in omni actu solutionis semper videtur inesse tacita conditio repetendi quatenus indebitè solutum fuerit; l. final. §. item quæstum est, ff. de condict. indeb. (vbi quod pactum de non mouendo controuersiam soluenti non impedit repetitionem summarum indebitè solutarum) sed etiam potest illas pensiones indebitè solutas compensare, vt probat Monald. conf. 62. num. 6. dicens ad hoc facere dictum Felin. in cap. suborta, num. 2. ad finem, de sent. & re iudic. §. vbi quod licet compensatio opponi non possit aduersus executionem rei iudicatæ super interdicto recuperandæ possessionis; dicit tamen non habere locum, quando reconuentio descendit ex causa pariter priuilegiata, & tunc vnum debitum cum alio compensatur: vnde idem dicendum est quando compensatio oritur propter alias pensiones indebitè solutas.

Quartus est casus, quando agitur de instructo iurato, & Camerali obligatione firmato: & tunc licet sit controuersia inter DD. vtrum compensatio opponi possit; & non posse obseruetur ex stylo Curie Romanæ; tamen verius & receptius est, hoc casu compensationis exceptionem admittendam esse, quando est liquida, & incontinenti probata, non obstante iuramento & obligatione Camerali, Marefc. lib. 2. resolut. c. 121. num. 54. Gallef. de obligat. Camer. quæst. 18. num. 9. & ibi Zacchias num. 18. cum pluribus alijs allegatis per Add. ad Burat. decis. 77. num. 7.

Quintus casus est, quando Pensionarius qui est in quasi possessione exigendi pensionem, intentauit iudicium summarissimi possessorij; & tunc si exceptio compensationis sit illiquida aut turbida, vel altiore requirat indaginem, non debet impedire manutentionem; secus si clara sit, vel liquida, cum hoc casu vim habeat solutionis, vt probatur ex notatis per Poth. de manut. obseru. 65. n. 4. Cenc. de censib. q. 91. n. 28. versic. vel exceptio.

CAPVT LII.

ARGVMENTVM.

DE pluribus alijs exceptionibus, videlicet de exceptione non iuris Pensionarij nullitatis pensionis reservatæ super beneficio incompatibili; quod Pensionarius non sit Clericus, vel ab alieno Episcopo tonsuratus; quod Titularis à censuris propter paupertatem sit excusandus; & quod Pensionarius adeptus fuerit possessionem eiusdem beneficii pensione grauati. Incompatibile beneficium retinens priuatur vtroque beneficio, nec potest resignare, aut pensionem reservare: Illud verò dimittens nec pensione grauare potest. Dimissio vtrum coram Notario facta valeat. Defectus Clericatus vtrum obici queat in possessorio? & is quomodo probetur? Paupertas excusat à censuris. Consolidatio pensionis cum titulo dolosè facta nocet Pensionario, & vtrum id procedat si adsit scientia sine dolo.

S V M M A R I V M.

1 Exceptio non iuris Pensionarij quibus casibus admittatur.

2 Pensionarius qui est in possessione, manutenendus est, non obstante exceptione non iuris.

3 Exceptio non iuris non impedit manutentionem, nisi de ea constet per confessionem, aut rem indicatam.

4 Exceptio nullitatis procedere potest ex pensionis reservatione facta super beneficio incompatibili adepti.

5 Retinens

- 5 Retinens duo beneficia incompatibilia, utroque privatur ipso iure.
- 6 Pensio reservata ex causa resignationis per possessorem beneficii cum alio incompatibilis, nulla est, tanquam reservata ex falsa causa.
- 7 Sed hoc casu possessio & retentio utriusque beneficii bene & concludenter probanda est.
- 8 Probatio temporis præteriti non arguit possessionem beneficiorum incompatibilium, ad effectum pensionis annullanda.
- 9 Præsumptio possessionis petita ex tempore præterito non prodest Tertio illum alleganti ad privationem.
- 10 Possessio beneficii incompatibilis adepti per procuratorem non nocet ad effectum privationis.
- 11 Imperans beneficium incompatibile, quamvis illud retinere non præsumat, tenetur primum dimittere libere & sine reservatione pensionis.
- 12 Quibus clausulis utatur Signatura in collatione beneficii cum alio incompatibilis.
- 13 Dimissione beneficii cum alio incompatibilis facta conditionaliter, vel cum reservatione pensionis, aut in favorem alterius, utrumque beneficium vacat.
- 14 Dimissio facta coram Notario de beneficio incompatibili est valida.
- 15 Sed hoc renovatur in dubium.
- 16 Voluntas dimittentis beneficium incompatibile non sufficit nisi acceptetur ab habente potestatem.
- 17 Dimissio beneficii incompatibilis coram Notario sine fraude facta, saltem excusat a pena.
- 18 Si vacatio beneficii incompatibilis adepti adveniat alio modo quam propter incompatibilitatem, veluti propter matrimonium, resignatio fieri potest sub reservatione pensionis.
- 19 Appositio manus Papæ conditionaliter facta cessat si conditio sub qua reservatio facta fuit deficiat.
- 20 Si Papa apponat manum super beneficio certo modo vacaturo, hoc non obstat si beneficium vacet alio vacationis genere.
- 21 Exceptio defectus Clericatus non obstat in possessione.
- 22 In petitorio Clericatus est probandus: & varij modi Clericatum probandi referuntur.
- 23 Quamvis non constet de Literis dimissorii Clericatus publicè collati, præsumitur id factum fuisse cum licentia proprii Episcopi.
- 24 Exceptio paupertatis Titularis illum excusat à censuris ex arbitrio Iudicis.
- 25 Probatio paupertatis dependet ex iudicis arbitrio.
- 26 Clausula arbitrio, renunciat aliquid de iuris rigore.
- 27 Extinguitur pensio per consolidationem irrevocabiliter factam; secus si revocabiliter.
- 28 Hoc procedit, si Pensionarius qui revocabiliter obtinuit beneficium pensione gravatum, habuisset probabilem ignorantiam.
- 29 Obtinens regressum, non potest obtinere pensionem super eodem beneficio, licet obtinuerit revocabiliter, nisi fuisset in probabili ignorantia.
- 30 Rescissa per querelam aditione hereditatis, actiones pristinae renouantur.
- 31 Si Pensionarius nulliter adeptus fuerit pensione gravati beneficii possessionem sine dolo, auocata ab eo possessione, pensio renouatur; quamvis id sciemer fecerit.
- 32 Pensionarij beneficium pensione gravatum obtinentis dolo quomodo excludatur ad hoc ut pensio non fuerit extincta per consolidationem.

Sanleger. de Pensionib.

Quinta exceptio est, dum opponitur constare de non iure Pensionarij; veluti si dicatur pensionem esse nullam: Quæ exceptio non admittitur quando titularis reservationi consensit, item reiicitur illa exceptio, quando Pensionarius est in possessione exigendi. Denique reiicitur, quando causa fuit commissa cum clausula, sine retardatione solutionis pensionis: † siquidem dum de nullitate disceptatur, interim Titularis cogendus est solvere: Cassador. decis. 4. num. 8. de rescript. Couar. lib. 2. resolut. cap. 1. num. 9. Giga de pens. quest. 35. n. 9. † si tamen notoriè constaret de non iure Pensionarij, retardaretur executio, vel manutentio, dummodo de eo constaret per confessionem ipsius Pensionarij, vel per sententiam transactam in iudicatum: nam istis cessantibus, posset in progressu causæ probari sufficiens replicatio aduersus illud non ius allegatum: ita decidit Rota decis. 436. num. 4. part. 3. recent. Seraphin. decis. 555. num. 8.

Sexta exceptio est; si beneficium secundum incompatible cum primo resignauit in favorem alius, reservata sibi super primo beneficio pensione: quæ pensionis reservatio impugnatur tanquam nulla & inualida. † Pro cuius exceptionis explicatione supponendum est primò, quod sacri Concilij Trid. decreto constitutum est, sessione 7. de reformat. cap. 4. quod quicunque de cætero plura Curata, aut alijs incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam unionis ad vitam, seu Commendæ perpetuæ, aut alio quocunque nomine, & titulo; contra sacrorum Canonum decreta, & nominatim contra constitutionem Innoc. III. in cap. de multa, de præbend. recipere, ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsis, iuxta illius constitutionis dispositionem, ipso iure, etiam eiusdem Conciliaris constitutionis rigore, priuatus existat. † Vnde si resignans beneficium reservata sibi pensione, veluti Canonicatum, tempore resignationis possideret aliam Ecclesiam incompatible, veluti Parochialem, & per consequens ex dispositione dicti Concilij, utroque beneficio ipso iure priuatus esset, sequitur resignationem illius, & per consequens pensionis reservationem esse nullam, tam ex defectu iuris in resignatione, quam ob falsam causam narratæ vacationis, quia per incompatibilitatem, non autem ex causa vacationis vacabat Canonicatus, super quo pensio reservata fuerat, & per consequens pensio erat inualida propter impossibilem verificationem narratiuæ pensionis, cum illa esset falsa: Verall. decis. 291. num. 2. part. 1. & decis. 298. num. 1. & seqq. part. 2. Cæsar de Grassis decis. 12. de præbend. ante numerum primum.

Sed aduertendum est, quod hoc casu bene & concludenter probanda est possessio continuata utriusque beneficii, non autem per præsumptionem, quia actus præsumptiuus non sufficiunt ad effectum privationis in præiudicium possessoris: † quia Tertius non potest allegare, quod præsumatur resignantem possidere beneficium aliud incompatible ex eo quod antea illud possidebat; & possessio semel probata præsumatur continuata; Mantica decis. 95. num. 4. & decis. 171. num. 4. Rota diuers. decis. 152. num. 7. p. 4. Put. decis. 16. lib. 2. Rota apud Zacch. de obligat. Camer. decis. 66. num. 2. † Quia axioma illud procedit, quando continuatio possessionis allegatur ab ipsomet possessore, non autem quando allegatur per Tertium, maxime ad effectum privationis: Putatis

N 3 decis.

150 Petri Francisc. de Tonduti Sanlegerij

decis. 19. lib. 2. & decis. 22. eodem libro. Non tamen amittitur possessio primi, saltem ciuilibis, ante adeptam possessionem secundi, vt per Rotam *decis. 83. in 2. part. nostri Operis.*

10 Præterea non sufficit hoc casu probare, quod resignans cum pensionis reservatione possessionem acceperit per procuratorem beneficii incompatibilis; imo requiritur quod constet de eius speciali mandato: Glossa in *cap. cum nostris, de concess. prebend. Capell. Tholos. decis. 486.*

11 Secundò supponendum est, quod non solum si quis duo beneficia inuicem incompatibilia contra iuris & Concilij dispositionem possideat, resignare non potest; nec per consequens sibi pensionem reservare, vtpote priuatus ipso iure utroque incompatibili beneficio: sed etiam si quis solum obtineat prouisionem beneficii incompatibilis quamvis vtrumque simul retinere non præsumat, sed alterum ex duobus dimittere teneretur; tamen super beneficio quod dimittit pensionem reservare non potest, sed omnino illud liberè in manibus Superioris dimittere tenetur, non autem in fauorem, nec sub reservatione pensionis, aut fructuum; quamvis hoc aliàs fieret tempore felic. record. Greg. XIII. vt dicit Paris. *de resignat. lib. 3. tit. 1. n. 64.*

12 & 65. † Sed hodie in gratia quæ fit de beneficio vnum incompatibile possidenti, seu ius ad illud habenti, apponitur decretum, quod ipse Orator infra duos menses à die habitæ possessionis secundi, vel si per eum steterit quominus illam assequatur, primum dimittere, seu iuri Competenti cedere in manibus Romani Pontificis tantum liberè, cum specifica huius decreti mentione, omnino teneatur: alioquin ambo vacent eo ipso; ita vt de illis per Sedē Apostolicā disponi possit, &c. ac irritum, &c. † Vnde apparet hanc dimissionem purè & liberè fieri debere sine vlla pensionis reservatione, & non in fauorem alicuius; nec ex causa permutationis, alioquin vtrumque beneficium vacat ipso iure; videlicet tam primum, quàm secundum, & potest de utroque tanquam vacante, per Sedem Apostolicam prouideri.

14 Et quamvis dicatur, dimissionem debere fieri coram Sede Apostolica: tamen sufficere quod fiat coram Notario & testibus, dicit Gonsal. *ad Reg. mensum, gloss. 15. n. 119.* dicens ita fuisse decissum per Rotam in vna *Compostellana Canoniciatus, 10. Maij 1600. coram Eminentissimo Card. Lanceloto.*

15 † Quod tamen non transit sine difficultate, quia Notarius non potest acceptare dimissionem, seu simplicem resignationem, per quam ius abdicetur à resignante: & propterea in prouisionibus per dimissionem, aut resignationem apponi solet clausula, etiam in manibus Notarij sponte factam:

16 † siquidem beneficium non amittitur nuda voluntate dimittentis, sine acceptatione illius qui conferendi potestatem habet, saltem Episcopi, qui collator ordinarius est: & dimissio ad effectum abdicandi ius à dimittente, debet fieri coram illo, qui non solum habet facultatem instituendi, sed etiā destituendi; ex traditis per Duran. *decis. 237.*

17 n. 18. & seqq. † Ideo consultius erit vt dimissio fiat coram Sede Apostolica; quanquam facta coram Notario & testibus, & debite intimata, forsan sufficere posset, si non adessent aliquæ fraudis coniecturæ: iuxta præfatam Rotæ decisionem ab ipso Gonsal. allegatam, saltem ad excusandum à pœna.

18 Sed quod dictum est, dimissionem liberè fieri debere coram Papa, seu Sede Apostolica, & non

coram Ordinario, locum habet, si vacatio contineret per illam adeptionem incompatibilis beneficii; secus si alio modo, veluti per obitum, aut contractum matrimonij illius qui tale beneficium adeptus est, tunc enim cessat Pontificis reservatio: quia vacatio contingit alia via quàm per eam quæ reservationi causam dedit, & ideo resignatio contrahentis matrimonium eo casu valida est ante contractum ipsum, & nondū elapso termino duorum mensium, dato in rescripto ad dimittendum beneficium incompatible: vt concludit Garf. *de benefic. p. 11. c. 5. n. 63.* † Aliud enim est quod Papa manus apponat purè, aliud quod conditionaliter: nam hoc secundo modo, cessante conditione cessat affectio; & propterea cum hoc casu Papa beneficium reseruauerit, ratione prouisionis factæ de beneficio incompatible, & beneficium vacet per matrimonium, potest admitti resignatio coram quocumque collatore idoneo: Rota *decis. 14. n. 2. vt lite pend. in nouis.* † Et si Papa manus apponat super beneficio certo modo yacaturo, illa manus appositio non sortitur effectum reservationis, si beneficium vacet alio modo, quàm illo, cuius respectu Papa suæ collationi & dispositioni beneficium illud reseruauit, Aneas de Falconib. *in tract. de reseruat. quest. 4. effect. 6. num. 2.* Garf. *de benefic. part. 5. cap. 1. num. 152.*

Septima exceptio; quando opponitur Pensionario illum non esse Clericum: hoc casu si Pensionarius sit in quasi possessione exigendi, nihil tenetur probare, quia hæc exceptio respicit petitorium, & in summariissimo possessorio attenditur nudum factum; ideo Pensionarius in sua quasi possessione manutenendus est, dummodò non constet ipsum non esse Clericum, & probetur euidenter per debitorem pensionis: Puteus *decis. 239. n. 4. lib. 1. Rota apud Post. in tr. de manutent. decis. 355. n. 7. & 10. & decis. 117. num. 8. & coram Martino Andr. decis. 53. n. 1. vbi alij plures allegantur.*

In petitorio verò Clericatus omninò probandus est; cum vt sæpè diximus pensio non concedatur laicis, sed solis Clericis: probatur autem Clericatus, vel attestacione & assertionem Ordinarij, vt per Rotam *decis. 7. n. 2. in 2. part. huius Operis, & ibidem decis. 63. n. 9. & decis. 61. num. 1. & pluribus alijs, Mascard. de probat. conclus. 305. n. 2. Rota decis. 97. n. 14 p. 4. recent. tom. 2.* Item Clericatus probatur, si constet aliquem ad sacros Ordines fuisse promotum, Rota *decis. 126. n. 3. p. 5. recent.* Item probatur ex confessione Partis in Precibus, Burat. *decis. 300. n. 4.* Item probatur per indicia & coniecturas, Boër. *decis. 171. num. 23. 24. & 25.* nec non etiam per testes de publica voce & fama, Rota coram Greg. *decis. 394. n. 2.* aut si probetur aliquem palam & publicè Sacerdotis munera exercuisse, Mascard. *d. conclus. 305.* Plura de hac materia videri possunt in decisione inserta apud Viuian. *in tract. de inrepatron. lib. 6. cap. 1. num. 30. & sequent.*

Sed notandum est, quod si constet Clericatum fuisse collatū ab aliquo Episcopo, quamvis ex dispositione Concilij Trident. *sess. 14. c. 2. & sess. 23. c. 8.* non debeat Episcopus non suo subdito etiam simplicem Tonsuram conferre, nisi de licentia proprii Episcopi, & cum Literis illius dimissorijs; tamen petens pensionem super aliquo beneficio probato Clericatu, etiam ab alieno Episcopo, habet pro se præsumptionem, & ei pensio adiudicanda est si collatio Tonsuræ facta fuerit in

Tract. de Pensionib. Eccl. Cap. LII. 151

in publica Ordinatione, presentibus Canonicis, Notario & Cancellario Episcopali, qui ipsa collatione Tonsuræ rogatus fuit, & instrumentum concessit duobus testibus munitum; ideo præsumendum est hoc fuisse factum de licentia proprii Episcopi; vt decisum fuit in terminis pensionis apud Cæsar. de Grass. decis. 87. aliis unica, de præsumpt. Quod notandum est, quia hoc aliàs à me fuit magna cum anxietate quæsitum à quodam, qui suas Dimissoriales Literas amiserat.

- 24 Octava exceptio, cum Pensionarius egisset ad declarationem Censurarum aduersus Titularem ob non solutam pensionem, à qua declaratione Titularis appellauerat, & causa appellationis commissâ fuisset cum clausula, sine retardatione solutionis pensionis arbitrio Rota, decisum quidem fuerat Titularem, non obstante exceptione paupertatis per eum allegata, non esse audiendum; cum illa clausula eius sit efficacia, vt non admitat appellentem, nisi prius pensionem persoluerit; tamen Rota negotio melius perpenso, ex æquo & bono admisit appellentem, eumque à censuris absoluit, quia probatum fuerat debitorem pensionis viuere ex elemosynis: & ideo cum probatio paupertatis depēdeat ex Iudicis arbitrio, Glof. in authent. prætereā, in verbo, locuples, C. unde vir & vxor. & ibi DD. Rota decis. 202. part. 2. diuers. & Arbitriū autem operatur vt aliquid remittatur de iuris rigore Barbof. claus. 10. num. 4. Ideo Rota stante impossibilitate executionis dedit Absolutoriam dicto Titulari pensionis debitori cum reincidentia tamen, quatenus in futurum non satisfaceret; vt decisum fuit apud Caualer. decis. 78. & 120.

- 27 Nona exceptio est exceptio consolidationis, quia vt superius dictum est cap. 45. num. 28. & sequent. quando Pensionarius obtinuit regressum ad beneficium pensione grauatum, si illum obtinuerit irreuocabiliter, pensio extinguitur per consolidationem, sicut vltusfructus, aut alia seruitus, per acquisitionem proprietatis.

Et ideo si Pensionarius obtinuerit prouisionē ad sui fauorē de beneficio pensione grauato, & beneficiū illud postea euictū fuerit, pensio reuiuiscit, quia ius sibi quæsitū fuerat reuocabiliter: & Sed hoc est verum, quando Pensionarius ignorabat alteri meliora iura super illo beneficio competere: nam si

hoc sciuiſſet, & nihilominus de illo beneficio sibi prouideri curasset, illo casu pensio non reuiuisceret, immo prorsus extincta remaneret: vt explicat Gigas in tract. de pens. quest. 49. num. 8. & Et propterea si Pensionarius sciens se non legitimè declarasse Regressum, & per consequens sibi non competere ius, adeptus fuerit possessionem beneficii pensione grauati; vigore talis Regressus non legitimè obrenti, seu declarari, pensio extincta manet, adinstar vltusfructus, qui non reintegratur quando proprietates per vltusfructuarium acquisita, fuit reuocata, si ipse sciuerit alium habere meliora iura, & eo non obstante, possessionem bonorum, super quibus vltusfructus debetur, adeptus fuerit: Glof. & DD. in l. si maritus, C. de inoffic. testament. Tiraquell. de Retract. lignagier, §. 1. glof. 7. num. 69. & sequent. & sicut rescissa per querelam hæreditatis aditione, actiones pristina reuiuiscunt; d. l. si maritus, & Sed hoc intelligitur, quando Pensionarius adeptus est nulliter possessionem beneficii pensione grauati, sciens quidem, sed cum fraude & dolo, se non habere ius in illa obtentione, vel possessione beneficii grauati pensione; & non sufficit quod simpliciter sciat, vel scire debeat titulum per eum acceptatum, esse nullum, vel resolubilem, nisi vltius faciendo talem actum, delinquat, & sit in dolo; hoc enim tantum casu verum est, quod in penam sui delicti actio non reuiuiscat: arque ita quando adest simplex scientia vltusfructuarij, aut hæredis, iura sua per aditionem confundentis, actiones reintegrari; nisi adlit delictum, & dolus, ita vt non sufficiat sola culpa sine dolo & delicto, tradunt omnes, videlicet Cyn. in d. l. si maritus, & Bald. sub n. 1. Angel. Salycet. & Castrenf. & omnes sub num. 2. Tiraquell. d. §. 1. glof. 7. n. 71. & sequent.

Excluditur autem dolus, si in ademptione pensionis Pensionarius fuerit protestatus, quod non intendit capere possessionem nisi si & quatenus illa sibi debeat, & quod non intendit sibi præiudicare quoad pensionem sibi debitam, quatenus acquisitio illius beneficii suum non fortiatur effectum, & cum aliis clausulis præseruatiuis amplissimis: atq; ita iuxta supradicta resolutum fuit per Rotam Romanam in vna Casaraugustana pensionis corā Eminentissimo Pamphilio die 13. Nouemb. 1591.

C A P V T XLIII.

ARGVMENTVM.

INSTRUMENTVM consensus translationis pensionis non subscriptum, contra formam Statuti, vtrum sit validum? Quid possit exceptio non iuris Titularis appositâ per Pensionarium ipsi Titulari cedenti beneficium pensione grauatum. De clausula, Etiam si nullum ius, &c. De discordia inter translationem & reservationem pensionis. De pensione expedita per Breue Apostolicum. Cardinalis vtrum comprehendatur in translatione pensionis impositæ super beneficio per eum posfesso. De periurio tam per Pensionarium, quàm Titularem commissio. Pensio vtrum possit imponi super præbenda Pœnitentiarij: & vtrum ista circumstantia sit exprimenda.

SVMMARIVM.

- 1 Consensus præstitus pro translatione pensionis vtrum subiaceat Statuto requirenti subscriptionem Notarij & testium in quolibet instrumento.

- 2 Instrumentum quauis sit nullum ob defectum subscriptionis, contractus tamen potest esse validus.
3 Res spirituales non deducuntur in commercium, & propterea dispositio Statuti requirentis subscriptionem